

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

Л. Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ
ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ЕВРАЗИЙСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
УНИВЕРСИТЕТ ИМ. Л. Н. ГУМИЛЕВА
GUMILYOV EURASIAN
NATIONAL UNIVERSITY

Студенттер мен жас ғалымдардың
«Ғылым және білім - 2015»
атты X Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
X Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2015»

PROCEEDINGS
of the X International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2015»

УДК 001:37.0
ББК72+74.04
Ғ 96

Ғ96

«Ғылым және білім – 2015» атты студенттер мен жас ғалымдардың X Халық. ғыл. конф. = X Межд. науч. конф. студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2015» = The X International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2015». – Астана: <http://www.eni.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie-2015/>, 2015. – 7419 стр. қазақша, орысша, ағылшынша.

ISBN 978-9965-31-695-1

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 001:37.0
ББК 72+74.04

ISBN 978-9965-31-695-1

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2015

Статус безъядерного государства имеют Монголия и Беларусь.

Однако в связи с увеличением потребления энергии и последующим ростом цен на первичные энергоносители, руководство Евросоюза было вынуждено пересмотреть собственную политику по отношению к "атому". Постепенно не только правительства стран ЕС, но и само население пришло к выводу, что на данный момент ядерная энергия является единственным потенциально-перспективным видом энергии, способной обеспечить Европу тем, что не смог дать либерализованный рынок. В 2008 году правительством Великобритании была принята программа строительства реакторов нового поколения, в том же году в Италии был снят мораторий на строительство атомных энергоблоков. В настоящее время в 12 странах ЕС функционируют 150 реакторов АЭС, которые производят до 40% всей электроэнергии ЕС-25 и больше половины электроэнергии Франции, Словакии и Бельгии.

Основным документом, фиксирующим императивы и приоритеты европейских стран в сфере развития энергетики, является Зеленая книга «К европейской стратегии устойчивой, конкурентной и безопасной энергетики». В качестве ключевого императива развития европейской энергетики выступает устойчивость энергетики.

Ключевыми приоритетами стратегии являются:

1. достижение высокого уровня свободной конкуренции и обеспечение экономической эффективности энергетики – экономическая устойчивость;
2. охрана окружающей среды и энергосбережение - экологическая устойчивость;
3. обеспечение стабильности, надежности и бесперебойности импорта энергоносителей по приемлемым для потребителей ценам - ресурсная устойчивость.

Обобщая всю информацию о состоянии энергетической безопасности в Европейском союзе на нынешний день, все этапы развития его внутренней и внешней политики по отношению к вопросу топливного транзита, можно сделать следующие предположения по поводу возможных перспектив:

Во-первых, на данный момент Европейское сообщество будет озабочено проблемой разрешения украинского кризиса, а также будет стараться наладить торговые отношения с Россией, возможно в какой-то мере жертвуя интересами новой украинской власти.

Во-вторых, в некоторых странах возможно будут развиваться сомнения по поводу эффективности аппарата ЕС как такового, например лидер французской партии "Национальный фронт" Марин Ле Пен обещает провести референдум о выходе Франции из состава ЕС, в случае победы на президентских выборах в 2017г.

И наконец в-третьих, по окончанию энергетического конфликта и принятии двухсторонних договоренностей, характер которых определить довольно сложно, Европа в любом случае будет постепенно переходить к альтернативным видам энергии, что однозначно повлияет на современные ресурсные приоритеты и энергетические взаимоотношения стран.

Список использованных источников

1. Мазур И.И. Глобальная энергетическая безопасность. - ж. Век глобализации. - №1.2008
2. Европейская интеграция: учебник / под ред. О.В.Буториной. — М.: Издательский Дом «Деловая литература», 2011. — 720 с., ил. ISBN 978-5-93211-04-92.
3. Энергетическая безопасность: сущность, основные проблемы, итоги и результаты исследований.-Н.И. Воропай, С.М. Сендеров 2011.
4. Есдаулетова А.М. Энергетическая безопасность: Европейский Союз, Россия и Казахстан

ӘОЖ 327:008(44:100)

Францияның әлемдік мәдени кеңістіктегі орны

Сейлхан Балауса

balausa_95_07@mail.ru

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ Халықаралық қатынастар факультеті Аймақтану

мамандығының студенті

Астана, Қазақстан

Ғылыми жетекшісі - Қилыбаева Б.Қ

Бұл тақырыпты әлемдік мәдени кеңістікте өз орнын тапқа Франция елі жайлы болмақ. Алдымен Францияға тоқталмас бұрын әлемдік мәдениет терминін біліп алайық. **Әлемдік мәдениет** – жалпыадамзаттық мазмұны бар рухани құндылықтар сипатын айқындау үшін қолданылатын күрделі ұғым. Әлемдік мәдениетті дүние жүзі сипат алған діндерге негіздеп христиандық, исламдық, буддалық мәдениет деп бөлу бар. Еуропалық әдебиеттерде кең тараған бұлай бөлуді шартты деп бағалаған жөн. Өйткені мұнда құндылық мәніне тек діни талаптар тұрғысынан ғана қарау нышаны байқалады. Әлемдік мәдениет адамзаттың рухани дамуына тікелей әсер еткен және жоғарыда аталған діни мәдениеттерге де өз ықпалын тигізген жалпыадамзаттық мазмұндағы мұралар болып табылады және олар тарихи сабақтастық тұрғысынан қарастырылады.

Франция мәдениеті – Еуропадағы ежелгі, демократиялық мемлекеттердің бірі, кәзіргі территориялық негізгі XV ғасырдағы қалыптасты. Франция Еуропадағы дамыған мемлекет және өзінің әдемі табиғаты мен туристік бизнесін мақтан тұтатын ел. Сол кезеңдерде болған мәдениетке байланысты тарихи оқиғылырғы тоқталсақ Францияның ресми діні болмағанымен халқының 90% католиктер. XVI ғасырдың екінші жартысында ақсүйектер арасында азаматтық соғыс орын алды: католиктер протестанттарға қарсы. Францияны тек бір ғана король-протестант, Бурбон әулетінің бірінші королы Генрих IV атымен белгілі - Генрих Наваррский билеген. Ол таққа отыру үшін католик дінін қабылдап, протестанттар мен католиктер арасында бейбітшілік орнатқан. Еуропалық діни қақтығыстарға тоқтау салып, Генрих IV протестанттарға дінісенімділікте еркіндік және жеке қауіпсіздікке кепілдік берген. 16 – 17 ғасырларда Франция Батыс Еуропадағы үстемдік үшін Габсбургтер әулетімен (“Қасиетті Рим империясы” және Испаниямен) соғыстар жүргізді. Ұзаққа созылған сәтсіз соғыстар, елдің материалдық ресурстарының елеулі сарқылуы, салықтардың өсуі мен экономиканың кері кетуінің нәтижесінде терең қоғамдық-саяси дағдарыс қалыптасты. Халықтың әр түрлі топтарының әлеуметтік наразылығының идеологияның негізі сол кездегі кең тараған кальвин ілімі болды (бұл ілімді жақтаушыларды гугеноттар деп атады). Ел католиктер мен гугеноттар болып екіге жіктелді. Олардың абсолютизммен және өзара күресі ұзаққа созылған азамат соғысына (“Діни соғыстарға”) ұласты. Оның шарықтау шегі – 1572ж. 24 тамызда Парижде гугеноттарды жаппай қырғынға ұшырату болды (“Варфоломей түні”). Билікке келген Бурбондар әулеті діни соғыстарды тоқтатып, католик дінін Франциядағы ресми дін ретінде бекітті, ал гугеноттарға дін ұстану еркіндігі берілді. Людовик XIV кезінде Францияны іс жүзінде бірінші министр кардинал А.Ж.П. Ришелье биледі (1634- 48). Ол король билігін елеулі нығайтып, елдің орталықтануын күшейтті. Отыз жылдық соғыстың нәтижесінде Франция өзіне Эльзасты қосып алып, Еуропадағы ең қуатты монархияға айналды. Үлкен тарихи оқиғалар мен географиялық жағдайлардың әсерімен қалыптасқан француз халқының мәдениеті. Жалпы алғанда Франция және Париж іс жүзінде XVII ғасырдан бастап элиталық мәдениетпен көрнекілік өнердің орталығы ретінде үлкен рөл атқарды. Оған қоса Францияның экономикалық, саяси және әскери әсерінің өсуімен оның рөлі үнемі ұлғайып отырды. Франция өзінің еркін ойлары және діни сенімі бар зайырлы мемлекет. Бұл заңдылықтар 1789 жылы Ұлы француз революциясы кезінде қабылданған «Адам және азамат құқығы декларациясы» арқылы бекітілген болатын. 1905 жылы қабылданған Шіркеулер мен мемлекеттің бөлінуі туралы заң да өз үлесін қосты. [4]

XVIII ғасырдағы Франция мемлекеті Еуропаның рухани өмірінің негізгі ошағына айналды. Француз халқының философиясында, әдебиетінде, өнерінде және т.б. жаңа леп, соны бағыттар аңғарыла бастады. Осы уақытқа дейін ездерін

Францияның қарсыласымыз деп есептеп келген Испания, Германия, Польша, Ресей, тіші Англия сияқты өркениетті елдер француз мәдениетін мойындауға мәжбүр болды. Қоғамдық өмірдің қарама-қайшылықтары шиеленіскен Францияда «ағартушылық идеологиясы» 1789—1793 жылдары ұлы француз революциясының, ал одан кейін бүкіл Еуропаны жайлаған реформаторлық қозғалыстың теориялық және рухани алғышарттарына айналды. Шындығын айтсақ, бүгінгі заманның ең өркениетті елдерінің бірі Америка Құрама Штаттары да «ағартушылық идеяларының» негізінде қалыптасып, іргелі мемлекетке айналды.

Франциядағы саяси революция, АҚШ-тағы тәуелсіздік жолындағы күрес және Англиядағы өнеркәсіп төңкерісі Реформация кезеңінен басталып, ұзаққа созылған жалпы Еуропалық дамудың тарихи қорытындысын шығарды. Ол қорытынды — қоғамның жаңа түрі — «өнеркәсіп өркениетінің» қалыптасуы болды. Бұл кезеңде феодалдық қоғам мен шаруашылықтың натуралдық жүйесі ғана емес, сол қоғамға лайықталып қалыптасқан қоғамдық сана да күйзеліске ұшырады. Моральдық кризис қоғамдағы білімді адамдарды да қамтыды. Қоғамда өз орнын таба алмаушылар санының көбеюіне, халықтың қараңғылығы мен сауатсыздығына, халықтың қайыршылығы мен құқықсыздығына, қала люпендерінің азғындауына қарсы тұрар күш — мәдениет болды. Ол қоғамда жасампаздық пен шығармашылық рөл атқарды. Ал мәдениеттің өркендеп дамуы қоғамдық-саяси және әлеуметтік өзгерістерге тікелей байланысты болды. Өндіріс саласында, қоғамның базистік құрылымында мануфактурадан күрделі технологияға көшу, шикізаттың жаңа түрлері мен энергия көздерін игеру және т.б. шаралар жүзеге асырылды. Ғылым саласында, бұрын механика-математика сияқты ғылым салалары үстемдік еткен болса, енді оның қатарына физика, география, биология және т.б. ғылымдар қосылды. Ендігі жерде табиғатта, қоғамда болып жатқан түбегейлі өзгерістер ғалымдар назарынан тыс қалмады. Қоғамдық ғылымдар саласында, әсіресе философия ерекше белсенділік танытты. Философтар қоғамдық өмірге сын көзбен қарап, терең философиялық пайымдаулар жасады. Олардың сынының негізгі объектісі — қоғамдық (мемлекеттік) құрылыс және сол құрылыстың идеологиясы — дін болды. Әлеуметтік қайшылықтар бұрын-соңды болып көрмеген дәрежеде шиеленісіп, таптық қайшылықтар асқынған Францияда дінді (католиктік) сынау радикалдық, атеистік тұрғыдан жүргізілді. Гольбахтың пікірінше, дін — барып тұрған өтірік пен сандырақ, сондықтан дінді жоймайынша феодалдардың деспотизмінен құтылып, зорлық-зомбылықты жою мүмкін емес. Ағылшын философы Юм мен неміс философы Канттың көзқарастары мұндай рационализмнен алшақ болғандығына қарамастан, олар да феодалдық идеологияны қатал сынға алды. Олар қоғамдық мораль мен адам тұлғасы діннен тәуелсіз болу керек деп жариялады.[1]

Революция отаны Францияда да Ағартушылық идеялары біртектес болған жоқ, олар реформизмнен (XVIII ғасырдың бірінші жартысы) бастап, ашық революциялық қимылдарға (XVIII ғасырдың 60—80 жылдарында) дейін нағыз эволюцияны басынан кешірді. Егер ағартушылардың аға буынының өкілдері — Монтескье мен Вольтер конституциялық-монархиялық құрылыс орныққан көршілес Англияның үлгісімен феодалдық ағымды біртіндеп буржуазия-ландыру идеясын ұсынса, феодалдық құрылысқа жан-тәнімен қарсы келесі ұрпақтың өкілдері — Д. Дидро (1713—1784). К. Гельвеций (1715-1771), П. Гольбах (1723-1789) басқаша көңіл-күйде болды. Олар помещиктік меншік пен сословиелік артықшылықтарды мүлде жойып, деспоттық өкіметті құлатуға шақырды.[2]

Франция – бұл дәуірлері,мәдениеті және соның ішінде ең мықтысы болған сәні өте жарқын және эмоционалды түрде ауысып отырған ел. Сәулетті, бай болған француз корольдерінің сарайлары Инквизиция кезінде өрши түскен обаның әсерінен кедей және лас жұмысшы орамдарына айналған. Егер революциялар орын алса бүкіл ел қирауға ұшырайды және қайта қалпына келеді; сән өмірге келсе бүкіләлемдік деңгейде болу үшін; ал атақты адамдар пайда болса, жүз жылдар бойы ұрпақтар кәдірлеп өткен! Франция бүкіл әлемге белгілі сәулет пен өнер тарихындағы ең танымал бірегей қорықтардың бірі. Наполеон дәуірі кезіндегі Неоклассицизмнің ізі де Францияны айналып өткен жоқ. Оның іздері Салтанат аркасынан, XIX ғасырда Францияның эклектикалық ұлы ғимараты – «Гранд Опера», қалалық

ратуша Отель-де-Виль, Үлкен сарай, және Франция мен Париждің нышаны Эйфель мұнарасы.

XIX ғ. ғылым мен техниканың дамуында болған ұлы өзгерістер континентінің барлық Европа елдері мен әдебиеті халықтарының өнерінің дамуына көп үлес қосты. Капитализмнің қалыптасу дәуірі - еуропалық көркем мәдениеттің дамуындағы жаңа дәуір. Осы дәуірде классицизм, романтизм, сыни реализм, импрессионизм қалыптасты. Француздар үшін мәдениет саласында жоғары жетістіктерге жету ол өзгелер үшін іс жүзінде қол жетпейтін биіктіктерге айналу. Француз халқы Франция орталығы болып табылатын өздерінің жеке әлемінде өмір сүреді. Француздар өздерінің тарихымен сіңірілген және өздерінің елін демократияның қалпын, шыншылдықты, мемлекеттік және заңдық жүйені, әскери стратегияны, философияны, ғылымды, ауыл шаруашылығын, тіпті тамақ жасау өнері мен " өмір сүруді " дамытуға бастаушы ел деп санайды.

Франция мәдени, тарихи байлықтары көп бүкіл әлемді қызықтыратын мемлекет болып табылады. Сонымен бірге, ғажайып табиғаты, әртүрлі тарихи адамдардың өмірбаянымен ерекшеленеді. Франция - әлемдегі туристер көп баратын ел болғандықтан туризмнің барлық түрлерін дамыту үшін мүмкіндіктері көп.

Парижде әлемге әйгілі Эйфель мұнарасы, Үлкен және Кіші сарайлар, Юнеско ғимараты, Шайо сарайы, Пантеон, Сен Женеви́ев кітапханасы, т. б. көрікті жерлерді тамашалауға болады. Парижде болған адам көп архитектуралық ескерткіштерге күтпеген жерде кезігіп жатады. Сондай мұралардың бірі - Сен-Мартен каналы. Каналдың үстіне ұзақ жылдарда көптеген көпірлер тұрғызылып, әрқайсысы өзгеше сәулет туындысына айналды.

XXI ғасырдың Франциясы тиімді экономикалық және әлеуметтік стратегияны сенімді түрде көрсететін әлемдік держава. Сонымен қатар ол ұлттық құндылықтарды сақтауға қамқорлығын көрсетеді. Франция демократияның дінгегі және әлемдік мәдениеттің орталығы. Елдің азаматтары өздерінің болашағын жаңа Еуропада, трансевропалық жүйенің қалыптасуы мен жүзеге асуында көреді.[5]

Франция мәдениетінің ерекшелігін Қазақстан Республикасы президенті Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың өзі онда болған іс сапарында айтқан болатын: “Иә, Париждің аты – Париж. Оны жер бетіндегі бірде-бір қаламен алмастыра да, шатастыра да алмайсың. Бір кездері шыққан: “Ақындар провинцияда туып, Парижде өледі”, деген қанатты сөз оның озық ойлы, өркенді өнерлі кісілер бас қосатын ордаға айналуына байланысты айтылған сияқты. “Ақындар” дегеннен шығады, Францияда тек әдебиетті қолпаштауға бағышталған сыйлықтардың өзі мыңнан асады екен. Әлем мәдениетінің астанасы атанған, шежіресі бай шадыман шаһарда әсемдік пен әулиеліктің нышаны іспеттес көрсен көз тоймайтын мәртебелі мекендер де аз емес. Жайшылықта келсең, мұндағы Эйфель мұнарасы мен Даңқ аркасын, Елисей алаңдары мен Версальды, Лувр мен Құдай Ана соборын, Монмартр мен Латын орамын, Гревен, Орсе және Пикассо мұражайларын, Келісім, Вандом және Бастилия алаңдарын, Гранд Опера Гарнье театры мен Пале Рояль сарайын, тіпті Париж катакомбалары мен Мулен Руж кабаресін асықпай жүріп, тамашалап шығуға болар еді. Ондағы орта ғасырларда салынған ғимараттардың өзі неге тұрады. Түнде отты қала болып көрінетін Париж күндіз ашық аспан астындағы мұражайға айнала қалады. Бізге Париж сонымен бірге жасыл желекке малынып тұрған да абат болып көрінді. Оның айналасындағы ойдым-ойдым ормандар мен шоқ болып шоғырланған саябақтардан бөлек, көшелері көбінің бойын жайлаған ағаштар аллеясы шаһардың көркіне көрік қоса түседі екен”. [3]

1945 жылы 16 қарашада құрылған, Біріккен Ұлттар Ұйымының Білім, Ғылым және Мәдениет жөніндегі Ұйымы ЮНЕСКО штаб-пәтері Францияның Париж қаласында орналасқан. Менің ойымша халықаралық дәрежеде құрылған бұл ұйымның басты штаб-пәтерінің Францияда орналасуы тектен текке емес.

Қолданылған әдебиеттер

1. Уиттакер Э. «Разговор о культуре. Франция»

2. Издательство: "Рипол Классик" (2013) ISBN: 978-5-386-04715-3
3. Жозеф де Местр. Франция туралы толғамдар
4. <http://egemen.kz/old/2010/?p=19538>
5. <http://fb.ru/article/146257/strana-frantsiya-opisanie-istoriya-frantsii-kratko-kultura-frantsii>
6. РЕСПУБЛИКА СЛОВЕСНОСТИ: Франция в мировой интеллектуальной культуре

УДК 94(612) «2010/2012»

Арабская весна в Ливии: причины, особенности, результаты

Сериков Е.С.

Студент второго курса факультета Международных отношений,
специальности "Регионоведение" ЕНУ им. Л.Н.Гумилева, Астана, Казахстан
Научный руководитель - Ж.М.Медеубаева

Массовые выступления и беспорядки в арабском мире, известные сегодня нам как «арабская весна», начались в декабре 2010 года и охватили большинство арабского мира. Для одних стран «арабская весна» ассоциируется с единичными случаями актов самосожжения и небольшими беспорядками (Марокко, Судан, Саудовская Аравия), а для других это революции и гражданские войны (Тунис, Египет, Ливия).

Наиболее широкий охват массовых выступлений имело место в Ливии, где сопротивление оппозиции с правящей властью переросло в гражданскую войну и убийство «лидера нации» Муамара Каддафи, находившегося у власти в стране с 1969 года.

На данный момент существует множество мнений (и во многом противоречивых) по поводу истинных причин гражданской войны в Ливии. Так бывший посол России в Ливии и Тунисе Алексей Подцероб, оценивают ситуацию в Ливии так: социально-экономическая ситуация в этой стране к моменту начала гражданской войны было значительно лучше, чем в других арабских странах Северной Африки, в Ливии нет значительного социального расслоения, основную же роль играют противоречия между племенами[14].

Противоположно думает о причинах начала гражданской войны в Ливии профессор университета Джона Хопкинса Фуад Аджам, авторитетный американский эксперт по Ближнему Востоку. По словам востоковеда, за годы правления Каддафи, страна превратилась «в безжалостную тиранию, а все богатства государства оседали у правителя и его детей. Розничная торговля была уничтожена, и многие сферы деятельности для ливийцев были запрещены».

Бывший посол России в Ливии Владимир Чамов считает, что на востоке Ливии всегда существовала мощная оппозиция Каддафи, недовольная распределением не в свою пользу средств внутри страны, которое стало происходить после прихода полковника к власти[17]. Директор Института проблем глобализации Михаил Делягин, считает, что весь ливийский конфликт искусственно сконструированным, истинную причину событий он видит в войне за ресурсы, ведущейся на глобальном уровне.

Нужно отметить, что особенностью ливийской смуты является то, что антиправительственные выступления в этой стране не были порождены социально-экономическими причинами. Доход на душу населения в Ливии (14,2 тыс. долл. в 2010 г.) был самым высоким в Северной Африке, и его значительная часть распределялась в интересах всего населения. В Ливии, за время правления Муаммара Каддафи практически ликвидирована неграмотность, уровень детской смертности снизился до 25 на 1 тыс. новорожденных, за каждого ребенка родителям выплачивалось 7 тыс. долл., молодоженам выделялось 60 тыс. долл. на квартиру, основные продукты питания и бензин дотировались государством, электричество было бесплатным, малоимущие получали помощь деньгами, продуктами питания, пособие по безработице составляло 750 долл. в месяц.